

15.11.2011
OKM/Keskustelutilaisuus

Nuorten yhteiskuntatakuu

Ylijohtaja Tuija Oivon
sijaisena neuvotteleva virkamies Liisa Winqvist
Työllisyys- ja yrittäjyys -osasto

TYÖ- JA ELINHEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Sisältö

1. Nuorten yhteiskuntatakuu
2. Nuorten työttömyystilanne
3. Nuorten työllistymisen edistäminen työvoimapalvelujen avulla
4. Nuorten yhteiskuntatakuu -työryhmä

1.1 Nuorten yhteiskuntatakuu 2013

Hallitusohjelman mukaisesti nuorten yhteiskuntatakuu toteutetaan niin, että

jokaiselle alle 25-vuotiaalle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle voidaan tarjota

työ- harjoittelu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka

viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta.

1.2 Nuorten yhteiskuntatakuu nyt

Ollut voimassa vuodesta 2005. Uudistettu ohje 23.06.2010 (TEM/1778/03.01.04/2010)

Tavoitteet:

- tehostaa palveluprosessia ja ehkäisee työttömyyden pitkittymistä
- edistää koulutukseen ja työmarkkinoille sijoittumista ja kestävien ratkaisujen aikaansaamista
- tunnistaa syrjäytymisvaaraan liittyviä tekijöitä ja edistää yhteistyössä varhaista puuttumista.

Keskeinen sisältö:

TE-toimisto laatii yhdessä työttömänä työnhakijana olevan nuoren kanssa **työllistymissuunnitelman 2 viikon aikana työnhaun alkamisesta** (nopeutettiin 10.5.2010 alkaen lakimuutosten yhteydessä). Suunnitelmaan kirjataan ne yhdessä harkitut ja sovitut tavoitteet, palvelut ja toimenpiteet, jotka tukevat nuoren työnhakua ja edistävät hänen sijoittumistaan työhön tai koulutukseen.

Jokaiselle alle 25-vuotiaalle työttömälle työnhakijalle **on laadittava ennen kolmen kuukauden yhdenjaksoista työttömyyttä:**

- **työllistymissuunnitelma, joka jo sisältää tarjottavia toimenpiteitä/palveluja,**
- **kotoutumissuunnitelma** (kotoutumislain piirissä oleville maahanmuuttajanuorille) tai
- **aktivointisuunnitelma** (laki kuntouttavasta työtoiminnasta).

Näissä suunnitelmassa sovitaan nuoren palvelutarvetta vastaavasta toimenpiteen toteuttamisesta.

Toimenpide voi olla työnhakuvalmennus, valmentava tai ammatillinen työvoimakoulutus, työkokeilu, työharjoittelu, työelämävalmennus, starttiraha tai palkkatuettu työ.

1.3 Nuorten yhteiskuntatakuun seuranta

1. Nuorten virta yli 3 kk:n työttömyyteen

Taulukko seuraavalla sivulla.

ELY-keskusten tulostavoite vuodelle 2011 on, että virta yli 3 kk:n työttömyyteen alle 25-vuotiailla ei saa ylittää 17 % (keskiarvo, alueittaista vaihtelua).

2. Työnhakusuunnitelmien määrä ja laatu

Vuonna 2010 työllistymissuunnitelma tehty **73,6 prosentille** nuorista, joiden työttömyyden kesto ylitti 3 kk.

3. Aktivointiaste

Alle 25-vuotiaiden työttömien aktivointiaste vuonna 2009 oli keskimäärin 28,7 %. Vuoden 2010 **aktivointiasteen keskiarvo nousi 34,9 prosenttiin.**

4. Nuorten määrä eri toimenpiteissä

5. Asiakaspalaute: valtakunnallinen ASPA, toimistokohtainen keruu, kyselyt ja asiakasraadit

6. Arviointitutkimukset kuten ”Ryhtiä ja ruutia” vuodelta 2007

1.4 Yhteiskuntatakuun tilanne nyt

(Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto)

Nuorten työttömien virta yli 3kk. Tammikuuk- kesäkuu 2010	
Ylittää 3kk työttömyyden	22 267
%-virta yli 3kk työttömyyteen	20%

Nuorten työttömien virta yli 3kk. Tammikuuk- kesäkuu 2011	
Ylittää 3kk työttömyyden	17 536
%-virta yli 3kk työttömyyteen	16,5%

1.5 Työttömyyden virta yli 3 kk:n alueittain

(Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto 1550)

Ylittää 3kk työttömyyden % - Virta yli 3kk työttömyyteen

Puolivuosi 2011	Nuoret työnhakijat alle 25 v		Työnhakijat 25-29 V	
		%		%
KOKO MAA	17536	16,5	16884	30,5
02 UUSIMAA	2643	12,3	3797	32,3
03 VARSINAIS-SUOMI	1525	16,1	1516	27,7
14 SATAKUNTA	839	20,3	735	33,8
15 HÄME	1360	17,2	1200	31,7
04 PIRKANMAA	2034	20,8	1856	37
05 KAAKKOIS-SUOMI	1522	23,9	1104	35,6
06 ETELÄ-SAVO	491	14,3	430	29,4
09 POHJOIS-SAVO	956	16,1	914	32,1
10 POHJOIS-KARJALA	578	12,3	607	26,6
08 KESKI-SUOMI	1337	19,5	1026	29,8
16 ETELÄ-POHJANMAA	543	15	491	26,1
07 POHJANMAA	576	14,3	539	26
12 POHJOIS-POHJANMAA	1896	18,6	1632	29,2
11 KAINUU	278	13,5	277	25,3
13 LAPPI	923	16,1	726	22,7
20 AHVENANMAA	33	15	31	30,4

2. Nuorten työttömyystilanne

2.1 Työttömät nuoret, TEM/Työllisyyskatsaus

- Vuonna 2008 työttömiä nuoria (alle 25 v, pl. lomautetut) oli ka/kk **21 704**.
Koko vuoden 2008 aikana oli **160 617** nuorten alkanutta työnhakua, josta työttömiä **104 644**.
- Vuonna 2009 nuoria työttömiä oli ka/kk **33 753**, kasvu edellisestä vuodesta ka 56 %.
Vuoden 2009 aikana työnhaun aloitti **187 912** nuorta, joista työttömiä alle 25-vuotiaita **125 263**.
- Vuonna 2010 nuoria työttömiä oli ka/kk **33 256**.
Yhteensä vuoden aikana oli uusia alkaneita työnhakuja **176 810** joista työttömiä alle 25-vuotiaita **121 640**.
- **Syyskuussa 2011** työttöminä työnhakijoina työ- ja elinkeinotoimistoissa oli **27 068** alle 25-vuotiasta työtöntä.

Nuorten pitkäaikaistyöttömyys: 1,8 % kaikista nuorista työttömistä v 2010, mutta toistuvaistyöttömyys ollut nousussa.

2.2 Työttömyysaste, Tilastokeskus

Nuorten 15-24 v työttömyysaste:

2008: 16,5% nuoret miehet 17,1 % ja nuoret naiset 15,8 %

2009: 21,5% nuoret miehet 24,1 % ja nuoret naiset 19,0 %

2010: 21,4% nuoret miehet 23,8 % ja nuoret naiset 19,0 %

01/11: **19,1%** - nuoret miehet 21,0 % ja nuoret naiset 17,3 %

09/11: **16,8%** - nuoret miehet **20,6 %** ja nuoret naiset **13,1 %**

2.3 Työttömien nuorten koulutustausta (huhtikuu 2011)

Koulutusaste	alle 25 v	%	25-29 v	%	Yhteensä	%
Perusaste yhteensä	8 421	33,5	7 037	31,4	15 458	32,5
Keskiaste, yleissivistävä (mm yot)	3 149	12,5	1 940	8,7	5 089	10,7
Keskiaste, ammatillinen ja alin korkea-aste	12 566	49,9	9 221	41,2	21 789	45,8
Korkea-aste yht	774	3,1	3 915	17,5	4 689	9,9
Tuntematon	249	1,0	263	1,2	512	1,1
Yhteensä	25 159	100,0	22 376	100,0	47 537	100,0

Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat:

Pekka Myrskylän selvityksen mukaan Suomessa on **40 000** työn ja koulutuksen ulkopuolella olevaa alle 29 v nuorta, joilla on pelkkä perusopetuspohja.

3. Nuorten työllistymisen edistäminen työvoimapalvelujen avulla

3.1 Työ- ja elinkeinohallinnon palvelujen kohdentuminen

URASUUNNITTELUA TUKEVAT

OSAAMISTA PARANTAVAT

TYÖMARKKINOILLE
KIINNITTYMISTÄ TUKEVAT

YRITTÄJYYTTÄ TUKEVAT

TYÖNJAKOMALLIT

Työ- ja elinkeinohallinnon palvelut:

KOULUTUS- JA AMMATTITIIETOPALVELU:

- **koulutusneuvonta**, kaikille avoin, ei yleensä ajanvarausta

AMMATINVALINTA JA URASUUNNITTELU: kaikille avoin, ajanvaraus tarvitaan,

- **työ- ja koulutuskokeilut**
- Netti mm: AVO-ammatinvalintaohjelma, Ammattinetti
- **Ohjaava työvoimakoulutus** (pääsääntöisesti työttömille)
- **Ammatillinen TYÖVOIMAKOULUTUS** (pääsääntöisesti yli 20-vuotiaille työttömille) ja **TOPPIS-malli** (~työssäoppiminen)
- Netti: työpaikat, CV-netti, kesätyöt, nuorten palvelut...

TYÖNVÄLITYS, jossa toimenpiteinä:

- **Työnhakuvalmennus**
- **Työelämävalmennus**
- **Työharjoittelu työmarkkinatuella**
- **Palkkatuki** (myös oppisopimukseen)

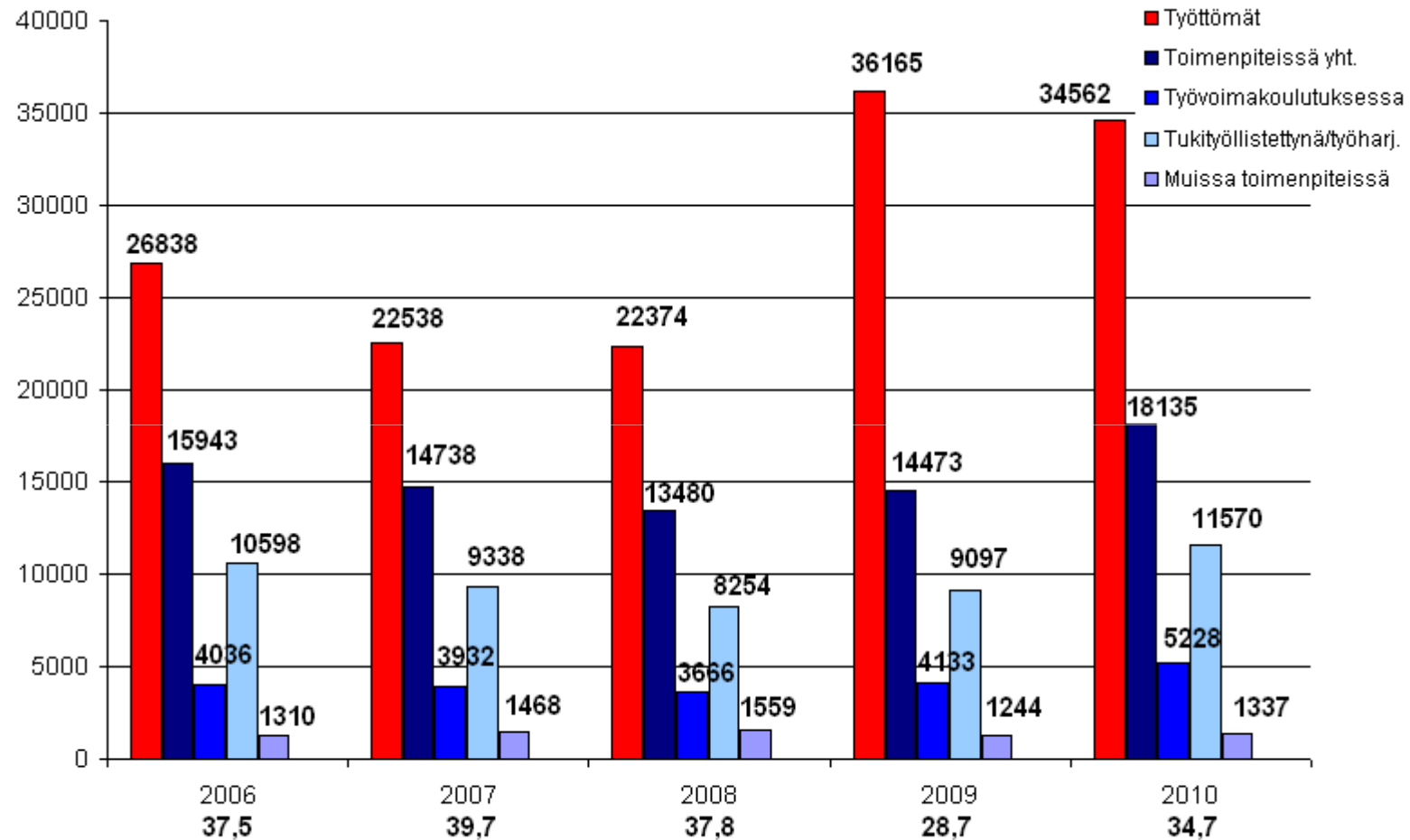
AMMATILLINEN KUNTOUTUS

ALKAVIEN YRITTÄJIEN YRITYSNEUVONTA

- **Yrittäjyyskoulutus (työvoimakoulutus)**
- **Starttiraha**
- **Vuorotteluvapaan sijaisuus**
- **Osa-aikalisäijaisuus**

3.2. Nuorten työttömyyden ja aktivointitoimien kehitys vuosina 2006-2010. Alinna aktivointiaste.

3.3 Sanssi-kortti/Palkkatuki

- Vastavalmistuneiden nuorten työllistämistä tukeva **Sanssi-kortti**: käyttöön toukokuussa 2010, jatkuu vuoden 2011 loppuun. Sanssi-kortti osoittaa työnantajalle, että ko nuoren palkkaukseen voi saada palkkatukea, lisätietoja www.sanssi.fi
- työnantaja saa tukea palkkakustannuksiin, ja hakija saa työehtosopimuksen mukaisen palkan
- Sanssi-kortin on saanut toukokuusta 2010 lokakuun 2011 loppuun mennessä **23 526 nuorta**, joista 59,5 % miehiä ja 40,5 naisia.
- Palkkatukipäätöksiä on tänä aikana tehty yhteensä **5 127 nuorelle eli 21,8 %:lle kortin saaneista**. Miehet: 59,1 %, naiset 40,9 %.
- Työ- ja elinkeinoministeriö selvittää Sanssi-kortin käyttöä ja vaikutuksia arviointitutkimuksessa, joka valmistuu maaliskuussa 2012 .

3.4 Vajaakuntoiset työnhakijanuoret ja nuoret kuntouttavassa työtoiminnassa vuonna 2010

Vuoden 2010 aikana ka/kk 33 219 työtöntä, joista **vajaakuntoisia 1523** alle 25 v

- siis vajaakuntoisia nuoria alle 25 v työttömistä oli **4,5 %**
- yleisin diagnoosi: **mielenterveyden häiriöt (51 %)**.

Yhteensä vuoden 2010 aikana työnhaun aloitti **3 995** vajaakuntoista alle 25 –vuotiasta nuorta, joista **2 967 oli työtöntä tai lomautettua**.

Vuonna 2010 vajaakuntoisista nuorista 63 % osallistui työvoimapoliittisiin toimenpiteisiin: 812 oli työvoimapoliittisessa aikuiskoulutuksessa, 276 työkunnon selvittelyssä ja 805 työkokeilussa. **215 välitettiin avoimille työmarkkinoille eli 7,2 %** .

Kuntouttavan työtoiminnan vuonna 2010 aloitti 23 937 henkilöä, joista alle 25-vuotiaita oli **1 584**.

Aktivointisuunnitelmia tehtiin 2010 tammi-joulukuussa **6 291** alle 25 vuotiaalle; (15 – 19 v : 1 276 ja 20 – 24 v : 5 015 aktivointisuunnitelmaa).

Työvoiman palvelukeskuksissa (TYP) alle 25. v. 2010 oli keskimäärin kuukaudessa **1986 henkilöä** ja v. 2011 tammi-kesäkuussa keskim. 2 086 henkilöä.

3.5 Työtä ei saa ilman kokemusta - kokemusta ei saa ilman työtä

Young Europeans, a survey among young people between 15-30 in European Union, 2007:

Suomalaisnuoret yritysten tuesta: vain 8 % koki saaneensa töitä hakiessaan tukea/vastaantuloa yrityksiltä = vähiten EU27-maassa

Viesti työnantajille/yrityksille:

**Eläköityminen kiihtyy ja nuorisoikäluokat pienenevät.
Nuoriin kannattaa nyt sijoittaa, nuoret haluavat tehdä töitä!**

4.1 Nuorten yhteiskuntatakuu -työryhmä

- Työ- ja elinkeinoministeriö asetti hallitusohjelman mukaisesti työryhmän valmistelemaan esitykset nuorten yhteiskuntatakuun toteuttamisesta, budjettivaikutuksista sekä mahdollisista säädösmuutoksista siten, että takuun toimeenpano voi käynnistyä täysimääräisesti vuoden 2013 alusta.
- Työryhmä valmistelee esitykset budjettivaikutuksista sekä mahdollisista säädösmuutoksista **29.02.2012 mennessä**
- **Hallitusohjelma: varataan vuosittain 60 milj euroa lisärahaa nuoriin**

4.2 Nuorten yhteiskuntatakuu -työryhmä

Hallitusohjelma:

” Jokaiselle peruskoulun päättäneelle taataan koulutuspaikka lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, oppisopimuksessa, työpajassa, kuntoutuksessa tai muulla tavoin. Perusasteen päättäneet ja ilman toisen asteen tutkintoa ja koulutuspaikkaa olevat hakijat valitaan ensin toisen asteen opiskelijavalinnassa.”

Hallitusohjelmassa on nuorten osalta korostettu myös muun muassa seuraavia näkökohtia:

- nuorille suunnattua työvoimapolitiittista koulutusta ja oppisopimuskoulutusta lisätään
- selvitetään uusia toimia nuorten työelämään kiinnittymisen parantamiseksi yhdistämällä työtä ja koulutusta. Edistetään sellaisia ammatillisen koulutuksen toimintamalleja, jotka tukevat tätä tavoitetta ja nopeaa työllistämistä.
- parannetaan pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuuksia palkata nuoria oppisopimuskoulutukseen
- etsivän nuorisotyön toiminta laajennetaan koko maahan
- luodaan yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa pelisäännöt palkattoman työharjoittelun käytöstä työvoimapalveluissa

4.3 Nuorten yhteiskuntatakuu -työryhmä

Työryhmän kokoonpano

Puheenjohtaja: Tuija Oivo, (ylivohtaja, työ- ja elinkainoministeriö TEM)

Sihteeristö: Liisa Winqvist (TEM), Ville Heinonen (opetus- ja kulttuuriministeriö, OKM), Jaana Wallden (OKM)

Työryhmän jäsenet

- Kirsi Kangaspunta (johtaja, Koulutus- ja tiedepolitiikan osasto, OKM)
- Georg Henrik Wrede (johtaja, Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osasto OKM)
- Sinikka Vahvaselkä (vanhempi hallitussihteeri, puolustusministeriö)
- Kristina Stenman (maahanmuuttojohtaja, sisäasiainministeriö)
- Kari Ilmonen (johtaja, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osasto, STM)
- Teija Felt (työmarkkinaneuvos, Työllisyys-, ja yrittäjyysosasto, TEM)
- Juha Majanen (Neuvotteleva virkamies, budjettiosasto, valtiovarainministeriö)
- Heikki Taulu (työvoimapolitiittinen asiamies, Akava ry)
- Hanna-Mari Manninen (puheenjohtaja, Allianssi ry)
- Mikko Räsänen (asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto)
- Saana Siekkinen (koulutus- ja työvoima-asioiden päällikkö, SAK)
- Ulla Hyvönen (opiskelija- ja nuorisotoiminnan asiantuntija, STTK)
- Maarit Kallio-Savela (erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto)
- Rauno Vanhanen (johtaja, Suomen Yrittäjät ry)
- Heidi Giss (lakimies, KELA)

4.4. Nuorten yhteiskuntatakuu -työryhmä

Työryhmä etsii ratkaisuja mm. seuraaviin haasteisiin:

A. Vailla ammatillista koulutusta olevalle nuorelle osaamista

Millä keinoin kaikki nuoret voivat lisätä työelämässä tarvittavaa osaamistaan?

Miten nuoren elämässä olevat siirtymät/nivelvaiheet saadaan sujumaan ilman työttömyysjaksoja? Miten tunnistaa tuen tarve ja vastata siihen?

Miten työvoimapalvelut ja keinovalikoima saadaan kattamaan nuorten yhteiskuntatakuun haasteet?

B. Koulutettu nuori töihin

Mitä tarvitaan, jotta tutkinnon jo suorittaneet nuoret sijoittuisivat työelämään osaamistaan vastaaviin tehtäviin ripeämmin?

Miten työnantajat innostuisivat palkkaamaan nuoria ja sijoittamaan nuoren osaamisen kehittämiseen työpaikalla?

C. Nuori yrittäjäksi: Mitä toimia tarvitaan? Mihin tilanteisiin?

D. Työelämän laatu ja kehittäminen

Millä tavoin työelämä houkuttelisi nuoria? Työmarkkinatoimijoiden vastuu?

KIITOS!

www.tem.fi -> Ajankohtaista -> Vireillä
-> Muita hankkeita -> Nuorten
yhteiskuntatakuu -työryhmä

